

ПРЕКУ МОСТОТ ДО ЕВРОПА

Република Македонија бележи дваесет лета самостоен и независен растеж. Растам и јас со неа, го бележам секој подвиг на нашиот бит, ја вложувам сета своја енергијата во заедничка подобра утрешнина. Оваа година имав среќа да се најдам на другата страна од видикот – очите ми беа вперени кон Европа. Не ми требаше многу време да се уверам во вистината што ме чекаше, зашто за сето ова време, безброј пати се имав прашувано себеси дали некогаш ќе ѝ погледнам в очи на Старата дама. Шансата што се отвори пред мене му даде, сосем спонтано, нова димензија на моето лето – ќе се патува низ Европа!

Почетокот, како и секој друг почеток, беше хаотичен и возбудлив, а помислата оти нашето патување ќе стартува од Берлин, тој вечен симбол на европската поделба и обединување, доволно ја подгреа желбата за откривање на досега непознатото од континентот. Дружењето со врсниците од регионот на Западен Балкан се покажа како добра увертира во целиот проект, но жалам што не траеше подолго, зашто разменувањето искуства ми послужи како добра основа за да ги разберам стремежите и апетитот на младите луѓе од Балканот.

Гледајќи наназад, сфаќам дека не било толку лошо што правецот на патувањето го одредував непосредно на железничките станици каде што ќе се најдев. Од Берлин, преку Копенхаген и Брисел, до Ница и Ментон на Француската ривиера и повторно на север кон Париз, Луксембург и Келн. Не знам дали е нужен каков било коментар за француската престолнина, но оној што го замислил како „град на светлината“ имал, бездруго, фасцинантна визија. Шетајќи меѓу зградите надвиснати од двете страни на бројните булевари, човек добива чувство оти Французинот, иако ноншалантен по природа, не знаел за случајност кога го издигнувал над земја тоа архитектонско чудо од град. Париз е град што живее неповторливо филмско сценарио – потребно е само малку храброст да се сфати привидната леснотија на живеењето. Таков се чинеше стилот и на луѓето во Франкфурт, Минхен и Цирих, но високиот животен стандард строго ја нарушуваше мојата финансиска рамнотежа. Без воодушевување не поминаа ниту швајцарските Алпи. Недопрената природа на највисоките врвови во Европа е вистински мевлем за душата, па повеќе од добредојдено беше да се пушти мозокот на пасење по стрмните алпски терени. Бујни пејзажи ме дочекуваа и во Австрија, а Виена се покажа сосема во склад со очекувањата: чиста и раскошна. Последна станица во Европската унија беше Будимпешта. Колку многу среќа имал тој народ, си велам, што бившите комунисти не стигнале да го изменат градското јадро по некојси идеолошки образец. Среќен бев и јас со модерното лице на Унгарија, но возбудата почна да ме напушта кога се качив на возот кон Белград. Лесно го препознав лицето на Балканот. Не го велам ова од инает, туку од жалење што не сме успеале да ја подигнеме нашата културата на живеење. Сепак, не дозволив да се удавам во црни мисли, зашто кога во скопскиот вагон влезе цел ромски оркестар со труби и тапани, знаев дека само една работа никогаш нема да ни изгине: колективниот дух.

Гледајќи нанапред и радувајќи му се на секој миг забележан во сеќавањата на ова патешествие, се надевам оти проектот „Патуваме во Европа“ и натаму ќе биде во служба на младите луѓе од Македонија. Како никогаш порано ни е потребен поттик за рушење на нашите ментални граници кон Европа и препуштање на сопственото доживување. Во таа смисла, чувствувајќи се почестен што преку иницијативата на граѓанската асоцијација МОСТ се искачив на едно скалило поблиску до Европа, им благодарам на сите што придонесоа овој скромн запис, без какви било понатамошни лирски варијации, да звучи како што посакувавме: европски!

Далибор Стајќ
22.8.2011